

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І РЕЛІГІЄЗНАВСТВА**

**ЛОГІКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ**

для студентів денної форми навчання

ЛУЦЬК – 2013

УДК 16(079.1)
ББК 87.4я73-4+72в6я73-4
Л 69

Рецензенти:

Бондарук С.О., кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології та менеджменту соціокультурної діяльності

Кондратик О.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і релігієзнавства

Логіка наукового дослідження. Тестові завдання для студентів денної форми навчання / Гудзенко-Александрук О.Г. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. – 24 с.

Методичні рекомендації містять тестові завдання для студентів денної форми навчання з дисципліни «Логіка наукового дослідження», які можуть використовуватись для здійснення поточного, підсумкового контролю, а також для встановлення рівня залишкових знань. Завдання відповідають змісту навчальної програми. Видання рекомендоване студентам і викладачам.

Методичні рекомендації розглянуті і затверджені
на засіданні кафедри філософії і релігієзнавства
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
протокол № 6 від 12 листопада 2013 р.

Методичні рекомендації схвалені методичною комісією
Інституту соціальних наук
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
протокол № 4 від 2 грудня 2013 р.

Методичні рекомендації схвалені на засіданні науково-методичної
ради
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
протокол № 4 від 18 грудня 2013 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Тестові завдання.....	7
Список рекомендованої літератури.....	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичний посібник з навчальної дисципліни «Логіка наукового дослідження» відповідає навчальній програмі курсу «Логіка наукового дослідження» і призначений для самоконтролю студентами рівня знань з дисципліни.

До методичного посібника входять пояснювальна записка, тестові завдання і список рекомендованої літератури.

Навчальна дисципліна «Логіка наукового дослідження» спрямована на охоплення та аналізування тих теорій та концепцій, навколо яких зосереджені основні науково-методологічні дискусії світової філософської спільноти.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, логіка, методологія та методика наукового дослідження, філософія і методологія науки.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Логіка наукового дослідження: зміст, методологія, функції.
2. Методологічні аспекти організації наукового дослідження.

Метою викладання навчальної дисципліни «Логіка наукового дослідження» є:

- дослідження особливостей реалізації методології наукових досліджень як прикладної теорії пізнання, дослідження сутності пізнання як основної мети наукового дослідження;
- вивчення основних рівнів, форм та методів наукових досліджень;
- дослідження сутності і характерних ознак, засобів розвитку науки як інституційної форми здійснення наукового дослідження;
- аналізування характерних рис, концепцій та стилю сучасного розвитку науки;
- вивчення методологічних проблем наукової творчості; оволодіння прийомами методики наукових досліджень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Логіка наукового дослідження» є

- сформулювати фундаментальні знання щодо змісту та сутності логіки, методології та методики наукових досліджень;
- розкрити сутність теорії пізнання, та історичні етапи її розвитку;
- проаналізувати основні рівні, форми та методи наукових досліджень;
- ознайомити студентів із сутністю науки, як інституційної форми наукового дослідження;
- сформулювати концептуальне уявлення про особливості сучасного розвитку науки;

– навчити ідентифікувати методологічні проблеми наукової творчості;
розвинути у студентів навички щодо методики здійснення науково-дослідницької діяльності.

Засвоївши курс «Логіка наукового дослідження», студенти повинні:

знати:

- сутність логіки, методології та методики наукових досліджень, визначення завдань, функцій, форм та рівнів методології наукових досліджень;
- сутність логіки пізнання, основні етапи її становлення, проблему ролі істини у науковому пізнанні та роль практики в процесі пізнання;
- рівні, форми та методи здійснення наукових досліджень;
- основні підходи та засоби розвитку науки, її ідеали та зміст етики сучасного вченого;
- сутність, специфічні особливості, рівні та засоби методології наукової творчості та форми її організації.

вміти:

- аналізувати особливості сучасного розвитку науки, основні концепції та сутність сучасного стилю наукового пізнання;
- здійснювати вибір теми дослідження, вивчати джерельну базу дослідження;
- орієнтуватись у структурі наукового дослідження, технології впровадження його результатів, а також основних вимогах до оформлення наукового дослідження та критеріях рецензування та оприлюднення результатів наукового дослідження.

Змістовий модуль 1. Логіка наукового дослідження: зміст, методологія, функції

Тема 1. Наука як вид пізнавальної діяльності та феномен сучасної цивілізації.

Предмет і сутність науки. Її головна функція. Особливості сучасних проявів науки в житті суспільства. Основні значення терміну “наука”. Суттєві ознаки науки, їх зміст та співвідношення. Класифікація наук.

Тема 2. Методологія наукових досліджень як прикладна теорія пізнання. Методологічна та логічна складові науки.

Поняття методу, методології, логіки та методики наукових досліджень. Завдання і функції методології та логіки наукових

досліджень. Основні форми та рівні методології наукових досліджень. Сутність природничої та гуманітарної методології наукових досліджень.

Тема 3. Роль логічних процедур у формуванні і функціонуванні наукового знання.

Поняття рівнів наукового пізнання та логічні підстави їх виділення.

Загальні особливості емпіричного наукового пізнання. Поняття наукового факту. Логічний компонент наукових фактів. Особливості концептуального рівня сучасної науки.

Тема 4. Особливості історичного розвитку науки в логіко-методологічному плані.

Проблема історичного виникнення науки: начало науки та особливості її логіко-дискурсивних структур. Еволюційний та революційний розвиток науки. Сучасне розуміння співвідношення класичної та неklasичної науки.

Тема 5. Провідні логіко-методологічні проекти у філософії ХХ ст.

Поняття науки та її будови в логічному позитивізмі та аналітичній філософії. Постпозитивізм про особливості функціонування науки. Особливості методологічної позиції неокантіанства, інструменталізму та операціоналізму.

Тема 6. Логіка та інтерпретація в соціально-гуманітарних науках.

Логіка та інтерпретація в гуманітарному пізнанні: однозначність логічних вимог та багатозначність інтерпретацій. Форми присутності логічних структур в соціально-гуманітарному дискурсі: когнітивні схеми, парадигми, фрейми, патерни.

Змістовий модуль 2. Методологічні аспекти організації наукового дослідження

Тема 7. Організація наукових досліджень.

Суть і основні етапи наукових досліджень. Вибір проблеми і розробка її структури. Формування і обґрунтування теми наукового дослідження. Види систематизації результатів науково-дослідної діяльності. Загальні вимоги та правила оформлення науково-дослідної роботи.

Тема 8. Складання наукових документів.

Звіт про науково-дослідну роботу, його зміст і методика складання. Рецензія на науково-дослідну роботу, її зміст і методика складання. Відгук на науково-дослідну роботу. Анотація науково-дослідної роботи. Автореферат науково-дослідної роботи.

Тема 9. Підготовка наукових матеріалів до захисту.

Доповідь про науково-дослідну роботу. Складання тез доповіді. Підготовка роздаткового матеріалу. Рекомендації до виступу на захисті.

Тема 10. Підготовка наукових матеріалів до друку.

Поняття та види наукових друкованих робіт. Поняття та види учбових видань. Алгоритм підготовки матеріалів дослідження до друку. Вимоги ВАК до наукових друкованих видань.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків і відношень між ними та виділення декількох досліджуваних сторін, це:	
	абстрагування	
	конкретизація	
	узагальнення	
2	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Методи дослідження поділяють на:	
	загальнонаукові	
	спеціальні	
	фундаментальні	
	теоретичні	
3	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Знання, що одержують в результаті розв'язання наукової проблеми, не пов'язаної з задоволенням певної практичної потреби, називають_____.	
4	<i>Встановіть відповідність:</i> Експерименти поділяються на види за такими характеристиками:	
	експеримент активний	експеримент, який проводять у лабораторних умовах із застосуванням приладів, спеціальних моделюючих пристроїв, інших штучних умов
	експеримент багатофакторний	експеримент, спрямований на вивчення всіх виділених для дослідження факторів одночасно у їхній взаємодії
	експеримент лабораторний	експеримент, який пов'язаний з вибором спеціальних вхідних факторів і контролем за тим, що відбувається з об'єктом дослідження під впливом цих факторів

5	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Дослідження, у яких дослідники мають справу з властивостями об'єктів дослідження, називаються:	
	якісними	
	кількісними	
	загальними	
6	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Загальнонаукові методи дослідження поділяють на такі великі групи:	
	методи емпіричного дослідження	
	методи теоретичного дослідження	
	загальні методи	
	якісні методи	
	кількісні методи	
7	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Своєрідне резюме емпіричних даних, одержаних в експерименті називається_____.	
8	<i>Встановіть відповідність:</i> За сутнісними характеристиками експерименти поділяються на:	
	Експеримент констатувальний	експеримент, під час якого констатується наявність певних зв'язків між впливом на об'єкт дослідження і досягнутим результатом, встановлюється наявність певних фактів
	Експеримент контрольний	одна з форм розумової діяльності суб'єкта пізнання, у процесі якої відтворюється в уяві структура реального експерименту
	Експеримент мислительний	контроль за результатами зовнішнього впливу на об'єкт дослідження з урахуванням його стану, характеру впливу і ефекту, що очікується
9	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Метод вивчення об'єкта, коли дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього шляхом створення штучних умов чи застосування звичайних умов, необхідних для виявлення відповідних властивостей, називається	
	експеримент	
	опитування	
	спостереження	
10	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> До методів емпіричного дослідження відносять наступні:	
	спостереження	
	порівняння	
	вимір	
	експеримент	
	моніторинг	
	сходження від абстрактного до конкретного	
	ідеалізація	
	абстрагування й конкретизація	
11	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Спеціально створений людиною предмет, призначений для передачі чи збереження інформації, називається_____.	

12	Встановіть відповідність: За визначальними рисами експерименти поділяють на такі види:	
	експеримент однофакторний	активна зміна структури і функцій об'єкта дослідження відповідно до висунутої гіпотези, формування нових зв'язків і відношень між компонентами об'єкта або між досліджуваним об'єктом та іншими об'єктами
	експеримент пасивний	вивчення тільки обраних показників (параметрів, змінних) на основі спостереження за об'єктом без штучного втручання в його функціонування
	експеримент перетворювальний (формувальний)	виділення потрібних для дослідження факторів і вивчення кожного з них окремо
13	Оберіть правильну відповідь: Метод пізнання, який дозволяє розкласти предмети дослідження на складові частини (звичайні елементи об'єкта або його властивості і відношення), називається	
	аналіз	
	синтез	
	узагальнення	
14	Оберіть правильні відповіді: До методів теоретичного дослідження відносять:	
	сходження від абстрактного до конкретного	
	ідеалізація	
	уявний експеримент	
	формалізація	
	дедуктивно-аксіоматичний	
	моделювання	
	аналогія	
	історичний і логічний	
15	Впишіть правильну відповідь: Методичний засіб для отримання первинної соціологічної і соціально-педагогічної інформації на основі вербальної комунікації називається _____.	
16	Встановіть відповідність: За характерними рисами розрізняють такі види експериментів:	
	експеримент природний	експеримент, який застосовується для вивчення нескладних за структурою об'єктів, що мають невелику кількість взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, кожний з яких виконує найпростішу функцію
	експеримент простий	проведення дослідів у звичних для досліджуваного об'єкта умовах існування
	експеримент складний	експеримент, який вивчає явища чи об'єкти із складною структурою і великою кількістю взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, кожний яких виконує складні функції

17	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Фізична особа, яка має повну вищу освіту та проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження і отримує наукові та (або) науково-технічні результати, називається	
	вчений	
	викладач	
	науково-педагогічний працівник	
18	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> До загальних методів відносять:	
	абстрагування й конкретизація	
	аналіз, синтез	
	індукція, дедукція, абдукція	
	моделювання	
	аналогія	
	історичний і логічний	
	метод графів	
	ідеалізація	
	уявний експеримент	
	сходження від абстрактного до конкретного	
	дедуктивно-аксіоматичний	
19	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Проведення опитування у письмовій формі за допомогою попередньо підготовлених бланків називається _____.	
20	<i>Встановіть відповідність:</i> Розрізняють такі види наукових досліджень:	
	фундаментальні наукові дослідження	наукова і науково-технічна діяльність, спрямована на одержання і використання знань для практичних цілей
	теоретичне дослідження	таке дослідження, в якому використовують тільки теоретичні методи (напр. аналіз, узагальнення, порівняння та ін.)
	прикладні наукові дослідження	науково-теоретична та (або) експериментальна діяльність, спрямована на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язку
21	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Кількісний аналіз даних документів в наукових дослідженнях називається	
	контент-аналіз	
	спостереження	
	анкетування	
22	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> В методології деяких наук виділяються такі спеціальні методи:	
	морфологічний аналіз	
	синектика	
	метод найменших квадратів	
	порівняння	
	аналогія	
23	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Обґрунтування вибору тієї чи іншої методики з набором відповідних методів та технік дослідження називається _____.	

24	Встановіть відповідність: Відповідно до їхніх функцій наступні методи дослідження визначають як:	
	анкетування	метод вивчення об'єкта, коли дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього шляхом створення штучних умов чи застосування звичайних умов, необхідних для виявлення відповідних властивостей
	тестування	це стандартизоване вимірювання індивідуальних відмінностей, властивостей, явищ
	експеримент	проведення опитування у письмовій формі за допомогою попередньо підготовлених бланків
25	Оберіть правильну відповідь: Неформальна творча співдружність у межах наукового напряму висококваліфікованих дослідників, об'єднаних спільністю підходів до розв'язання проблем, ідей і методів їх реалізації, стилю дослідної роботи, – це:	
	наукова школа	
	науково-дослідна установа	
	заклад післядипломної освіти III – IV рівнів акредитації	
26	Оберіть правильні відповіді: Організація експерименту має звичайно ряд стадій:	
	постановка конкретного завдання й вибір об'єкту дослідження	
	підготовка матеріальної бази для виконання експерименту	
	спостереження явищ під чіс експерименту, їхня фіксація й опис	
	аналіз й узагальнення отриманих результатів	
	порівняти об'єкти або явища по всіх ознаках відносно одного об'єкта або явища	
	визначити відмінності між об'єктами дослідження	
27	Впишіть правильну відповідь: Нове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо називається _____.	
28	Встановіть відповідність: Встановіть відповідні характеристики таких логічних операцій:	
	узагальнення	логічний процес переходу від одиничного до загального чи від менш загального до більш загального знання, продукт розумової діяльності, форма відображення загальних ознак і якостей явищ дійсності
	аналіз	метод пізнання, який дає можливість об'єднувати окремі частини чи сторони об'єкта в єдине ціле
	синтез	метод пізнання, який дозволяє розкласти предмети дослідження на складові частини (звичайні елементи об'єкта або його властивості і відношення)
29	Оберіть правильну відповідь: Утворення понять шляхом об'єднання предметів, пов'язаних відношеннями рівності, в особливий клас, називається	
	ототожнення	
	синтез	
	узагальнення	

30	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Для порівняння можна використовувати наступний алгоритм:	
	розглянути кожен досліджуваний об'єкт або явище окремо	
	виокремити ознаки, за якими можна їх порівняти	
	порівняти об'єкти або явища по всіх ознаках відносно одного об'єкта або явища	
	визначити спільне; визначити відмінності	
	підготовка матеріальної бази для виконання експерименту	
	спостереження явищ під час експерименту, їхня фіксація й опис	
31	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини, називається_____.	
32	<i>Встановіть відповідність між наступними видами наукових робіт та їх характеристиками:</i>	
	наукова стаття	вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, що виконується студентами вищих або середніх-спеціальних учбових закладів протягом семестру з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання
	реферат	доповідь на певну тему, що передбачає огляд відповідних літературних та інших джерел; виклад змісту наукової роботи, книжки статті
	курсова робота	вид публікації, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора
33	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Метод одержання інформації у процесі усного безпосереднього спілкування називається:	
	інтерв'ю	
	спостереження	
	експеримент	
34	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Курсова робота має таку структуру:	
	вступ	
	розділи теоретичної частини	
	розділи практичної частини	
	висновки	
	додатки	
	список використаної літератури	
	обговорення або дискусія	
	подяка	
35	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Соціально-значима сфера людської діяльності, функцією якої є вироблення й використання теоретично систематизованих об'єктивних знань про дійсність, називається_____.	
36	<i>Встановіть відповідність:</i> Визначіть характеристики наступних категорій, пов'язаних з науковим дослідженням:	

	методологічна основа дослідження	виклад теоретико-методологічних засад дослідження у відповідності з основною метою роботи і гіпотезою дослідження, із зазначенням правил процедури, а також логічної послідовності операцій для їх перевірки
	програма дослідження	обґрунтування вибору тієї чи іншої методики з набором відповідних методів та технік дослідження
	гіпотеза дослідження	наукове передбачення, в якому на основі сукупності фактів висувається припущення щодо констатації наявності зв'язку між явищами природи чи суспільного життя або їх пояснення
37	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Вчення про принципи, форми і методи наукового пізнання називається	
	методологія науки	
	наука	
	наукова діяльність	
38	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Алгоритм аналізу має такі складові:	
	роздробити об'єкт, що вивчається, або явище на частини і виявити зв'язки між частинами	
	виявити ознаки, властивості об'єкту; виявити схожість і відмінність цих ознак	
	розташувати об'єкти поодиноці або за декількома ознаками в послідовності убування або зростання цих ознак	
	співвіднести загальне із приватним, одиничним, особливим	
	розділи теоретичної частини	
	розділи практичної частини	
39	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Метод пізнання об'єктів шляхом відображення їхньої структури у знаковій формі за допомогою штучних мов (наприклад, мовою математики, фізики, хімії, програмування тощо) називається_____.	
40	<i>Встановіть відповідність:</i> Відповідно до їхніх сутнісних характеристик, виділяють такі види досліджень:	
	якісні дослідження	дослідження, в якому використовують лише емпіричні методи (напр. анкетування, спостереження та ін.)
	кількісні дослідження	дослідження, у яких дослідники мають справу з величинами, що характеризують явища і об'єкти
	емпіричне дослідження	дослідження, у яких дослідники мають справу з властивостями об'єктів дослідження
	теоретичне дослідження	дослідження, в якому використовують тільки теоретичні методи (напр. аналіз, узагальнення, порівняння та ін.)
41	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> За рівнем наукового пізнання розрізняють такі види дослідження:	
	емпіричне, експериментальне, теоретичне, комплексне	
	фундаментальне, наукове, теоретико-прикладне	
	аналітичне, синтетичне, узагальнююче, екстраполяційне	

42	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> На емпіричному і теоретичному рівнях дослідження можуть бути застосовані такі методи:	
	абстрагування	
	аналіз і синтез	
	індукція й дедукція	
	моделювання	
	спостереження	
	ідеалізація	
43	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Непрямий, опосередкований метод наукового дослідження об'єктів пізнання (безпосереднє вивчення яких неможливе, ускладнене чи недоцільне), який ґрунтується на застосування моделі як засобу дослідження, називається_____.	
44	<i>Встановіть відповідність:</i> Виходячи зі специфіки проведення експериментів, їх поділяють таким чином:	
	За місцем проведення	для констатації і для формування
	За часом (тривалістю) проведення	довгостроковий і короткочасний
	За метою, за спрямованістю експерименту	природний, лабораторний
45	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Система фіксації і реєстрації об'єктивних властивостей і зразків об'єкта, що вивчається і знаходиться у природних умовах або в умовах наукового експерименту, – це:	
	наукове спостереження	
	науковий експеримент	
	опитування	
46	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Методи аналізу й синтезу в науковій творчості можуть приймати різні форми залежно від ступеня пізнання об'єкта:	
	прямий або емпіричний	
	зворотний або елементарно-теоретичний	
	структурно-генетичний	
	природний	
	довгостроковий	
47	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Радикальні якісні зрушення в розвитку науки називаються_____.	
48	<i>Встановіть відповідність:</i> Загальні методи пізнання умовно ділять на три групи:	
	методи емпіричного дослідження	ідеалізація, формалізація, логічні й історичні методи
	методи теоретичного дослідження	спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент
	методи, що можуть бути застосовані на емпіричному і теоретичному рівнях	абстрагування, аналіз і синтез, індукція й дедукція, моделювання
49	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Філософська категорія, що відображає істотні, загальні, необхідні, стійкі, повторювані відношення та залежності між предметами і явищами об'єктивної дійсності, що впливають з їхньої сутності, називається	
	науковий закон	

	категорії	
	теорія	
50	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Наукові факти характеризуються такими властивостями, як:	
	новизна	
	точність	
	достовірність	
	об'єктивність	
	пролонгованість	
	актуальність	
51	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Складовий елемент наукового знання, віддзеркалення об'єктивних властивостей речей і процесів; основа для висновків і узагальнень називається _____.	
52	<i>Встановіть відповідність:</i> Методи дослідження класифікуються за різними ознаками:	
	за рівнем пізнання	методи систематизації, пояснення й прогнозування
	за точністю припущень	детерміністичні й стохастичні, або ймовірно-статистичні
	за функціями, які вони здійснюють у пізнанні	емпіричні й теоретичні
	від конкретної області дослідження	фізичні, біологічні, соціальні, технічні й т.п.
53	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Найбільш загальні поняття, що відображають особливості предмета, змісту і методу науки, це:	
	категорії	
	принципи	
	теорії	
54	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Теорія має бути:	
	евристичною	
	конструктивною	
	складною	
	нетривалою	
	мінливою	
55	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Основне вихідне положення теорії, вчення, науки, світогляду називається _____.	
56	<i>Встановіть відповідність:</i> Як базу для узагальнення в науці розрізняють:	
	правило	умова, якої необхідно дотримуватись, виконуючи якусь дію
	постулат	основне вихідне положення теорії, вчення, науки, світогляду
	принцип	вихідне положення, твердження, яке при побудові наукової теорії приймається без доведення
57	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Система знань, що описує і пояснює сукупність явищ певної частки дійсності і зводить відкриті в цій галузі закони до єдиного об'єднувального початку (витоку), називається	
	теорія	
	науковий факт	
	науковий закон	

58	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> За останні роки в Україні сформувалась триступенева система підтримки науки:	
	базове фінансування	
	державні програми різних рангів	
	підтримка проектів, запропонованих самими науковцями в ініціативному порядку	
	міжвідомча система	
	галузева система	
59	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Визначаються закономірності явищ, будуються теорії і виводяться закони на підставі_____.	
60	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Вихідне положення, твердження, яке при побудові наукової теорії приймається без доведення, називається:	
	постулат	
	правило	
	принцип	
61	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Державні наукові та науково-технічні програми поділяються на:	
	загальнодержавні (національні)	
	державні (міжвідомчі)	
	галузеві (багатогалузеві)	
	регіональні (територіальні)	
	гуманітарні	
	фізико-математичні	
62	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Сукупність організаційних, методичних і технічних прийомів, здійснюваних за допомогою певних процедур, називається_____.	
63	<i>Встановіть відповідність:</i> Функції науки характеризуються так:	
	пізнавальна	задоволення потреб людей у пізнанні законів природи, суспільства, мислення
	практично-дієва	розвиток культури, гуманізація процесу виховання та формування нового покоління, сприяння подальшому розвитку і самовдосконаленню людини як індивіда і суспільства в цілому
	культурно-виховна	постійне вдосконалення виробництва і системи суспільних відносин як безпосередньої виробничої сили
64	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Теорія будується на результатах, отриманих на:	
	емпіричному рівні досліджень	
	теоретичному рівні досліджень	
	аналітичному рівні досліджень	
65	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Вчені виділяють такі типи класифікації системи наук:	
	природничі, суспільні, науки про мислення	
	природничі, технічні, суспільні	
	точні і гуманітарні	
	фундаментальні і прикладні	
	систематичні і логічні	
	дослідницькі і описові	

66	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Причинно-наслідковий вплив на якісні і кількісні зміни в об'єкті дослідження називається_____.	
67	<i>Встановіть відповідність:</i> Деякі форми наукового викладу матеріалів дослідження мають наступні характеристики:	
	монографія	відповідає певним розділам навчальної дисципліни, може частково доповнювати підручник, рекомендується для використання офіційними установами
	підручник	систематизований виклад певної навчальної дисципліни у відповідності до чинної навчальної програми, який затверджується офіційною установою
	навчальний посібник	найбільш повне і вичерпне висвітлення результатів певного наукового дослідження, проведеного одним автором або авторською групою; підсумок всебічного багаторічного вивчення певної наукової проблеми, завершеного одержанням фундаментальних наукових досягнень (обсяг – більше 6 друкованих аркушів (д.а.))
68	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Пізнавальна процедура, пов'язана з визначенням числового значення деякої величини за допомогою одиниці вимірювання, називається	
	вимірювання	
	стандартизація	
	кореляція	
69	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Є такі форми наукового викладу матеріалів дослідження:	
	стаття	
	тези	
	доповідь	
	фейлетон	
	творчий портрет	
70	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Частина елементів генеральної сукупності, відібрана за допомогою спеціальних методів, називається_____.	
71	<i>Встановіть відповідність:</i> Деякі форми наукового викладу матеріалів дослідження мають наступні характеристики:	
	брошура	стислий послідовний виклад окремих тверджень без розгорнутих доведень (фактів, перебігу дослідження), основних думок, публікація яких передбачає попереднє ознайомлення учасників конференцій, семінарів, симпозіумів та інших наукових форумів з результатами проведеного дослідження (обсяг – до 3 сторінок (0,1 д.а.))
	наукова стаття	це основний вид оперативної публікації про нові дослідження з конкретної тематики, що інформує про проведену наукову роботу і сприяє поширенню отриманих дослідником науково-практичних результатів, визначенню нових

		актуальних проблем, які потребують розв'язання (її обсяг – 0,25 — 1 д.а.)
	тези	це матеріал, присвячений здебільшого розв'язанню сучасних актуальних проблем; орієнтована на широке коло дослідників і тих, хто цікавиться даною проблемою (обсяг — до 6 д.а.)
72	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Наукове передбачення, в якому на основі сукупності фактів висувається припущення щодо констатації наявності зв'язку між явищами природи чи суспільного життя або їх пояснення, називається	
	гіпотеза дослідження	
	об'єкт дослідження	
	предмет дослідження	
73	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Розрізняють такі джерела бібліографічної інформації:	
	первинні	
	вторинні	
	третинні	
	другорядні	
	несуттєві	
74	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Виділення властивостей і відношень, нерозривно пов'язаних з предметами, і позначення їх певними назвами, називається _____.	
75	<i>Встановіть відповідність:</i> Деякі форми наукового викладу матеріалів дослідження мають наступні характеристики:	
	тези	стислий послідовний виклад окремих тверджень без розгорнутих доведень (фактів, перебігу дослідження), основних думок, публікація яких передбачає попереднє ознайомлення учасників конференцій, семінарів, симпозіумів та інших наукових форумів з результатами проведеного дослідження (обсяг – до 3 сторінок (0,1 д.а.))
	доповідь	коротка доповідь (на 5-7 хвилин виступу)
	повідомлення	письмовий виклад усного виступу, що відповідає тексту тез (обсяг — 6-8 сторінок (на 15-20 хвилин виступу))
76	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Доповідь на певну тему, що передбачає огляд відповідних літературних та інших джерел; виклад змісту наукової роботи, книжки статті, називається	
	реферат	
	наукова стаття	
	тези	
77	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Виділяють такі етапи опрацювання наукової літератури:	
	I— складання попереднього бібліографічного списку джерел	
	II — підбір публікацій	
	III — опрацювання публікацій	
	IV – опис, пояснення і передбачення процесів та явищ дійсності	
	V – розширення кругозору студентів та поглиблення їх знань з того чи іншого предмету	

78	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Метод вивчення і вимірювання міжособистісних відносин в колективі називається_____.	
79	<i>Встановіть відповідність:</i> Деякі ознаки наукового дослідження мають наступні характеристики:	
	творчий характер	прагнення запропонувати власне розв'язання поставлених завдань
	самостійність	здобуття нових знань, установлення нових фактів
	наступність знань	послідовність зв'язку із попередніми дослідженнями у даній галузі, передбачення перспектив наступних досліджень
80	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження спільного, властивого об'єктам дослідження називається	
	порівняння	
	узагальнення	
	синтез	
81	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> До результатів аналітико-синтезуючої обробки інформації наукового джерела відносять:	
	анотації	
	тези	
	конспекти	
	графи-схеми	
	цитування	
	ксерокопії	
82	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Метод збору первинної вербальної інформації, заснований на безпосередній (інтерв'ю) або опосередкованій (анкета) соціально-психологічній взаємодії між дослідником і опитуваним (респондентом) називається_____.	
83	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Система фіксації і реєстрації об'єктивних властивостей і зразків об'єкта, що вивчається і знаходиться у природних умовах або в умовах наукового експерименту, називається	
	науковим спостереженням	
	опитуванням	
	експериментом	
84	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> До форм накопичення інформаційного матеріалу першого рівня відносять:	
	записи на бібліографічних карточках	
	цитування	
	ксерокопії	
	конспекти	
	анотації	
85	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань, називається_____.	
86	<i>Встановіть відповідність:</i> Розрізняють наступні джерела бібліографічної інформації відповідно до їх складових елементів:	

	первинні	статті, дисертації, монографії
	вторинні	огляди, компілятивні роботи, довідкова література
	третинні	реферативні журнали, сигнальна інформація
87	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Послідовність розташування частин наукової роботи, а саме: основного тексту (глав і параграфів), довідково-супроводжувального апарату, називається її:	
	композицією	
	змістом	
	анотацією	
88	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Існують такі види рефератів:	
	оглядовий	
	пошуковий	
	автореферат	
	бібліографічний	
	тематичний	
89	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Виклад результатів власного дослідження на здобуття наукового ступеня називається _____.	
90	<i>Встановіть відповідність</i> між видами рефератів та їх характеристиками:	
	оглядовий	виклад результатів власного дослідження на здобуття наукового ступеня
	пошуковий	виклад змісту наукової роботи, що висвітлює відповідну інформацію та включає елементи самостійного пошуку
	автореферат	огляд і аналіз певного кола наукових джерел
91	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Вчення про загальні закономірності розвитку і функціонування науки як системи знань називається	
	методологія науки	
	наукознавство	
	джерелознавство	
92	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Отримання нових знань відбувається за схемою:	
	парадигма – нова парадигма – парадокс	
	нова парадигма – парадигма – парадокс	
	парадигма — парадокс — нова парадигма	
93	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Цілеспрямоване пізнання, результати якого виступають як система понять, законів і теорій, називається _____.	
94	<i>Встановіть відповідність:</i> Всі науки проходять у своєму розвитку ряд етапів:	
	описовий	кількісний аналіз фактів і потім поєднання якісних і кількісних (математичних) методів наукового пізнання
	логіко-аналітичний	пов'язаний із збиранням фактів та їх первинним групуванням
	спеціальний	проводять із застосуванням спеціальних моделюючих пристроїв, інших штучних умов

95	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Загальноприйняті положення науки називаються
	парадигми
	теорії
	закони
96	<i>Оберіть правильні відповіді:</i> Фактичний матеріал, який потребує теоретичного осмислення, науці дає
	практика
	закон
	теорія
	метод
97	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Метод перевірки істинності гіпотез і висновків називається_____.
98	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Логічний процес, суть якого полягає в тому, щоб довести істинність власних суджень (того, що хочемо довести, тези доказу) за допомогою інших суджень (тобто аргументів, доказів), називається
	аргументування
	конкретизація
	узагальнення
99	<i>Впишіть правильну відповідь:</i> Наука, яка вивчає творчу діяльність, називається_____.
100	<i>Оберіть правильну відповідь:</i> Кваліфікаційна наукова робота у певній галузі знань, яка містить сукупність наукових результатів і положень, висунутих автором для публічного захисту, і засвідчує особистий внесок автора у науку та про його здобутки як науковця, називається
	дисертація
	доповідь
	стаття

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ:

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень/ М.Т.Білуха.– К: Вища школа, 1997.– 300 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень/ М.Т.Білуха.– Київ: Наука, 2002. – 479 с.
3. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень/ А.М Єріна, В.Б.Захожай, Д.Л.Єрін. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.– 376 с.
4. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: [навч. посібник]/ В.В.Ковальчук, Л.М.Моїсєєв.– К.: ВД „Професіонал”, 2005. – 240 с.
5. П’ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навч. посібник] / І.С. П’ятницька-Позднякова. – К.: 2003. – 116 с.
6. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: [підручник]/ Д.М.Стеченко, О.С.Чмир. – К.: Знання, 2005. – 309 с.
7. Купцов В.И.Философия и методология науки/ В.И.Купцов. – М.: Знание, 1996.– 384 с.
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій/ А.С. Філіпенко. – Київ: Академвидав, 2004. – 208 с.
9. Цехмістров Г.С. Основи наукових досліджень: [навчальний посібник]/ Г.С. Цехмістров.– К.: ВД „Слово”, 2004. – 240 с.
- 10.Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник]/ В.М.Шейко, Н.М.Кушнарєнко. – Київ: Знання-Прес, 2003. – 295 с.

Підписано до друку 27.02.2014. Формат 60×84/16
Ум. друк. арк. 1,5. Зам № 402. Тираж 100.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк офсетний
Друк ПП Іванюк В. П. 43021 м. Луцьк, вул. Винниченка, 65
Свідоцтво Держкомінформу України
ВЛн № 31 від 04.02.2004 р.